

REZUMATE

Care concordanță a timpurilor ?

Nicole RIVIÈRE

Université Paris 7 et UMR 7110 (LLF) du CNRS, France

Deși regulile așa-zisei «transpuneri a timpurilor» își are baza în trecerea de la discursul direct la cel indirect, ele cu greu acoperă întregul fenomen. În cadrul Teoriei Operațiilor Enunțiative voi arăta că alegerea timpului nu este o trecere automată și că ea depinde de un model de relație între vorbitorul ce relatează și vorbitorul ale cărui cuvinte sunt relatate. Evenimentul este deci de două ori transpus și alegerea unei anumite forme permite vorbitorului relator să-și exprime acordul, dezacordul sau îndoielile despre ceea ce relatează, și apoi părerea despre gradul de încredere al sursei de informație.

Franceza în lume, în căutarea unei francefonii deschise (2000-2005)

Monique LEBRUN, Anita RATHÉ

Université du Québec à Montréal, Canada

Noțiunea de francofonie a fost și este subiectul a numeroase dezbateri legate atât de reprezentări geopolitice cât și de realități sociolingvistice. Articolul nostru analizează concepția de francofonie în revista *Le français dans le monde* (FDLM), care a devenit principala publicație a Federației Internaționale a Profesorilor de Franceză (FIPF) din decembrie 2000. Articolul are trei părți. În prima, descriem realitatea geopolitică a francofoniei așa cum apare în revistă. Cea de a doua tratează aspectele sociolingvistice ale francofoniei. Ultima parte discută aspecte descrise de revistă privind literatura francfonă. Autoarele ajung la concluzia că problemele de înfruntat și politicile lingvistice își găsesc locul în revistă. Aceasta tinde să evite generalizările. FDLF oferă multe posibilități pentru ca cititorul să primească o imagine autentică a francofoniei.

Propoziția relativă și construcțiile cu un post-copulă zero

Alexandru GROSU, Manfred KRIFKA

Tel Aviv University, Humboldt University, Berlin

În acest articol examinăm mai multe tipuri de reprezentare complexă a propozițiilor relative caracterizate de prezența un simbol vid post-copulă. Această poziție poate fi interesantă dată fiind ambiguitatea construcțiilor cu copulă ca predicative sau ecuative: construcțiile cu copulă post-pusă funcționează ca predicativă.

Locuțiunile „à bord de”, „au bord de”: topologie și proiecție

Adriana COSTACHESCU

Universitatea din Craiova

În franceză prepoziția compusă *à/au bord de* pot să exprime relații spațiale atât topologice cât și proiective între Obiectiv (fr. *cible*, engl. *figure*) și Sit (fr. *site*, engl. *landmark*). Varianta *à bord de* e folosită mai ales pentru a exprima prezența Obiectivului în interiorul unui vehicul, mai ales al unei nave, deci pentru a exprima o relație topologică. Cealaltă variantă *au bord de* poate comunica (i) o relație proiectivă a unei mici distanțe între Obiectiv și Sit sau (ii) o relație topologică de suport între Sit și Obiectiv.

Semantica și pragmatica particulelor modale din germană

Anca MARINESCU

Universitatea din Craiova

Majoritatea autorilor care au studiat particulele modale din limba germană au ajuns la concluzia că nu au nici un sens lexical. Dacă izolăm aceste elemente de context, sunt într-adevăr cu o semnificație redusă deoarece nu desemnează nici un obiect din realitatea extralingvistică. Pot fi incluse în Sinsemantică. O metodă pur semantică ce se concentrează pe sensul unităților lexicale izolate, în afara contextului nu este adecvată pentru analizarea acestor particule. Faptul că nu au sens lexical nu înseamnă că sunt lipsite de semnificație. Particulele modale au mai întâi o funcție comunicativă, în câmpul ilocuționar al enunțului. Particulele modale sunt multifuncționale și diferitele lor funcții pe care le pot îndeplini pot fi individualizate numai cu ajutorul contextului, cu alte cuvinte, semnificația lor este mai ales pragmatică.

Funcțiile semantice ale verbului modal „sollen” în propoziții interogative

Elena MARINESCU
Universitatea din Craiova

Prezentul studiu se concentrează asupra funcțiilor semantice ale verbului modal german *sollen* în propoziții interogative, un subiect foarte dificil, care a fost oarecum neglijat de cercetările lingvistice. Analiza noastră a arătat că aceste funcții depind mult de context, de tipul de interogativă în care apar, așa că nu este întotdeauna posibil să se facă distincția între semantica verbului modal, pe de o parte, și sensul propoziției interogative pe de alta. De aceea considerăm că nu putem studia caracteristicile semantico-pragmatice ale lui *sollen* în propoziții interogative dacă nu facem mai întâi o clasificare a ocurențelor verbului modal în enunțuri. Distingem 6 tipuri de interogative cu *sollen*: interogative ce exprimă oferte, consultații, probabilități, situații epistemice sau exprimări retorice.

Reprezentarea irealului în franceză (structurile implicite)

Mihaela POPESCU
Universitatea din Craiova

Acest studiu își propune să prezinte mijloacele de reprezentare ale contra-factualului în franceză, începând cu o vedere diacronică de la sfârșitul sec. al XII-lea până în franceza actuală din sec. al XXI-lea. Franceza veche nu categorizează opoziția potențial *vs.* contra-factul la nivel formal, dar în Evul Mediu situația este total diferită, deoarece apariția frazelor la trecut și referința la anterioritatea procesului conduce la schimbări majore în ceea ce privește exprimarea virtualului. În continuare, franceza medie are un întreg arsenal de construcții ipotetice (Martin/Wilmet 1980: 64-65) ce pot fi descrise nu numai cu alternarea modului (indicativ / conjunctiv / condițional), dar și cu schimbări aspectuale și temporale.

Rolurile sociale :o problemă de sintaxă? Numele de persoană în frazele tranzitive directă din franceză

Florinela COMĂNESCU
Universitatea din Pitești

Lucrarea noastră propune o descriere a funcționării propozițiilor tranzitive directe în franceză ce au drept constituenți substantive în funcție sintactică de subiect sau de complement direct desemnând persoane și funcțiile semantice pe care le declanșează în propoziție.

Prepoziția „dans” ca marcator al extracției

Emilia HILGERT
Université « Marc Bloch » de Strasbourg

Verbului *prelever* “a lua ceva, a extrage” este un exemplu tipic de partiție lexicală ce ne permite să studiem referința la o sursă omogenă de entități ce este extrasă dintr-un proces fizic. Fenomenul este privit ca o legare a entității de un artefact, un conținător. Construcțiile cu complement ale verbului exprimă această diversitate și, când sunt legare de entități figurative legate, exprimă o relație mereonimică. Articolul studiază structuri de tipul *pêcheurs prélèvent dans la rivière sans autorisation* sau *boire dans un verre*.

Gradul de gramaticalizare al articolului enclitic în română

Karla LUPSAN
Universitatea de Vest, Timișoara

În acest articol studiem gradul de gramaticalizare al articolului hotărât enclitic în română prin aplicarea conceptului de „gramaticalizare” propus de Lehmann (1985). Ajungem la concluzia că articolul hotărât are un grad de gramaticalizare foarte înalt.

(Re)construcția reprezentațiilor din franceză și din lumea francofonă din manualele românești de franceză

Cecilia CONDEI
Universitatea din Craiova

În manualele de franceză limbă străină imaginile francezei și ale lumii francofone se construiesc diferit, în funcție de vârsta elevilor, de nivelul lor de cunoștințe, ca și de scopurile procesului de predare. Aceste aspecte ne conduc în studiul discursului pentru manualele destinate adolescenților. Scopul nostru este acela de a analiza reprezentările colective, tendința lor spre stereotipuri, cadrul preferențial de inserție în discursul manualelor care le fac să trăiască, să transmită și să dea imagini pre-construite elevului.

Literatura, între discurs și cultură: comparația practicilor de predare-învățare prescrise în patru țări unde franceza este prima limbă

Jean-Louis DUFAYS
Université Catholique de Louvain, CEDILL

Fără îndoială, literatura didactică produce o tensiune intelectuală între studiul particularităților discursului literar (stilistica și retorica sa) și încărcătura culturală (prin perspectiva sincronică a temelor și motivelor literare, tendințe literare, factorii instituționali, sociali, psihologici, etc.). Totuși manifestările concrete și variațiile sincronice și istorice ale acestor tensiuni nu s-au bucurat de mare atenție până în prezent. În ceea ce privește țările francofone examinate (Franța, Belgia, Canada și Elveția), se pune problema dacă tensiunea subliniază *curricula* din școala secundară. Trebuie să identificăm competența discursivă cu strategiile de competență predate? Mai ales aceste relații dintre discurs și cultură incorporate în greutatea stereotipurilor culturale trebuie cuprinsă în *curricula*? Ce tip de discurs se predă în cele patru țări? (Collès et al., 2003) Pentru a sintetiza, urmărim să dezvoltăm un cadru general al diferitelor strategii de predare a literaturii în țări francofone.

Parcursuri contextuale în romanul lui Louis Hémon « Maria Chapdelaine »

Oana-Angela PURCĂRESCU
Universitatea din Craiova

Perspectivile de analiză pe care le propunem pentru discursului literar sunt completate de o viziune declarativă ce se combină cu analiza textuală. Aceasta din urmă este concentrată pe organizarea internă a paragrafelor și capitolelor. Comunicarea dorește să realizeze un studiu a schimbărilor textuale legată mai ales de începutul și sfârșitul capitolelor într-un roman din literatura canadiană, *Maria Chapdelaine* scris de Louis Hémon, autor născut în Franța și care s-a stabilit în Canada la începutului sec. al XX-lea. Scopul studiului nostru este să scoatem în evidență, cu ajutorul unei analize contextuale, viziunea discursului literar al lui Louis Hémon, unul dintre cei mai mari autori ai literaturii canadiene.

Influența francezei asupra englezei

Andreea ILIESCU
Universitatea din Craiova

În cursul domniei lui Wilhelm Normandul în Anglia, engleza a fost înlocuită de franceză ca limbă oficială a Curții, în administrație, cultură. Această situație s-a prelungit pentru o perioadă de 300 de ani. În timpul ocupației normande, aproape 10.000 de cuvinte provenind din franceză au trecut în engleză, dintre care trei sferturi sunt încă folosite. Vocabularul francez poate fi identificat în toate domeniile – legislativ, juridic, artistic, literar. Deoarece franceza și engleza păstrează multe cuvinte din latină, există mai multe corespondențe între sufixe: fr. *-ain(e)* și *-en(ne)* care se regăsește în engleză în sufixul *-an*, fr. *-ence* → engl. *-ence*, fr. *-çon* → engl. *-sson*, *-shion*, *-son*. Lexicul ilustrează clar relația dintre cele două limbi.

Politețea în romanul naturalist «Au bonheur des dames» de Zola

Mădălina URZICĂ
Universitatea din Craiova

Lucrarea noastră se ocupă de regulile de politețe din discursul francez. Respectarea acestor reguli semnifică o bună cunoaștere a regulilor legate de contextul lingvistic. Regulile sunt de natură culturală și socială și se regăsesc în conversații.

Regularități lingvistice și interacțiuni socio-discursive în publicpostages

Corina CILIANU-LASCU
Academia de Studii Economice din București

Articolul actual ia în considerație un corpus de mail-uri pentru a prezenta trăsături ale textelor argumentative care au în comun ideea de *a spune să faci* și *a spune cum să faci*: efectul lor argumentativ deși nu se adaugă valorii descriptiv-informativă a limbajului, este fundamentală. Analiza noastră încearcă să stabilească cum *regularitățile lingvistice* sunt direct impuse de datele interacțiunii socio-discursive. O grilă de producere și de recepție dezvăluie diferitele posibilități de analiză: prima, considerarea relațiilor socio-profesionale între cel ce face reclama și potențialul client la nivelul scrierii unui mail stabilește trăsăturile pragma-discursive și relațiile între elemente macro și micro textuale; cea de a doua, situația de citire a mail-urilor, dă ocazia unei serii de remarci despre sistemul morfo-sintactic și semantico-lexical specifice unui asemenea tip de discurs. Acest studiu relevă o anumită omogenitate la nivelul construcției compoziționale a materiei textuale.

Lingvistică și literatură. Câteva aspecte ale viziunii lui Coșeriu

Doina CONSTANTINESCU
Universitatea «Lucian Blaga» din Sibiu

Conform teoriei lingvistice a lui Eugen Coșeriu, literatura și lingvistica sunt științe complementare. Din acest punct de vedere, literatura nu este decât reprezentarea scrisă a unei forme absolute de limbaj, expresia plenitudinii funcționale iar lingvistica textuală este o hermeneutică a sensului. Dacă poezia *spune* cu propria substanță, limbajul este o simplă semnificație lexicală, gramaticală, ontologică. În interiorul limbajului poetic există un proces identic cu exprimarea poetică.

Elaborarea unui curs de franceză a afacerilor – nevoi ale studenților și constrângeri instituționale

Mihaela IVAN
Academia de Studii Economice din București

Franceza pentru scopuri specifice cunoaște în ultimele decenii un interes crescând din partea studiilor de didactică, din cauza relației pe care o impune între nevoile studenților și motivarea lor, pe de o parte (diferite practici și specializări, obiecte de studiu, interese de carieră) și scopurile cursului, conținutul și progresia sa. Există, de fapt, două tipuri de subiecte ce apar când se elaborează un curs de franceză a afacerilor. Reprezintă cele două componente pe care profesorul trebuie să le aibă în vedere când elaborează cursul: studentul și franceza din mediul afacerilor.

Folosirea construcțiile bi-nominale de genul „ce cornichon de marbrier”, „mon gendarme de mari”, „salle connasse de fasciste” în discursul injurios din franceză

Iulia MATEIU
Universitatea « Babes-Bolyai » din Cluj-Napoca

Prima parte a acestui articol este o sinteză a bibliografiei dedicate acestei construcții. Cea de a doua reprezintă concluziile studiului nostru aplicat unui corpus de franceză modernă scrisă. Construcția bi-nominală este extrem de frecventă în discursul prin care se insultă, generând în franceză insulte noi. Valoarea este datorată nu numai valorii substantivului asociat, dar și sensului construcției înseși. N1 exprimă de obicei o evaluare a lui N2; N2 trebuie să identifice obiectul discursului. Trebuie să admită o relație predicativă. Frecvența numelor de insultă sau înjurătură în N1 derivă din incapacitatea adjectivelor ce exprimă laude de a se transforma în nume și, deci, să fie folosite ca desemnatoare ale persoanei a 3-a sau a interlocutorului (cf. **cet intelligent / adroit*).

Strategii argumentative în discursul publicitar

Marius MUNTEANU
Universitatea « Dunărea de Jos » din Galați

Tehnicile de predare a vocabularului au evoluat azi mult de la metodologia tradițională la o metodologie eclectică. În prezent cea mai folosită tehnologie este cea care presupune că profesorului cunoaște toate tehnicile de predare și că are o viziune a nevoilor studenților și că este capabil să combine și să adapteze mai multe tehnici la situațiile particulare ale grupului de studenți.

Traducătorul lucrează în planul limbii sau în cel al discursului ?

Sándor ALBERT
Universitatea din Szeged, Ungaria

În general traducătorii lucrează cu texte (*discurs*), dar traduce rea unor tipuri de text deseori îi forțează să traducă și la nivelul *langue*. În timp ce traducerea textelor literare poate frecvent să stea departe de acest al doilea nivel, traducerea textelor filozofice are posibilități mult mai limitate. Articolul discută două situații extreme. Pe de o parte dacă privim sensul verbelor din textele literare în limba maghiară și în dicționare, se ajunge la concluzia că 11 traducători ai unui foarte cunoscut poem maghiar nu iau în considerație cele 20 de sensuri din dicționar pentru acest verb și aleg să încerce efectul de echivalență la nivelul textului. Pe de altă parte, traducătorii operei lui Heidegger în multe cazuri creează echivalența nu la nivelul *discursului* ci al cel al *langue* deci contribuind la formarea unei filozofii a discursului în limba țintă.

Prefixele locative în italiană și română. Studiu contrastiv

Mirela BONCEA
Universitatea de Vest din Timișoara

În prezentul articol ne propunem să studiem prefixele locative din italiană și română. Am ales să analizăm problema prefixelor din punct de vedere contrastiv, deoarece sunt importante nu numai din punct de vedere teoretic, dar și pentru practica traducerii. În procesul de traducere al cuvintelor, există multe iteme create nu numai prin sufixare și compunere, dar și prin prefixare. Articolul este rezultatul unei cercetări sincronice în care structura limbajului poate fi mai ușor identificată. Ca urmare a analizei, am constatat că atât în română, cât și în italiana există o similitudine de structură în privința conținutului semantic exprimat de prefixe locative. Există desigur și excepții, de exemplu cuvinte formate de prefixul românesc *stră-*.

Despre traducerea termenilor bancari din franceză în română

Marinella COMAN
Universitatea din Craiova

Articolul nostru discută dificultățile de traducere a termenilor specifici limbajului financiar, un limbaj foarte tehnic, motiv al marilor dificultăți de traducere. După prezentarea unor explicații teoretice, am încercat să arătăm din punct de vedere contrastiv specificitatea și dificultățile traducerii limbajului bancar și influența modelului francez asupra românei. Influența modelului francez asupra limbajului specializat din română se manifestă sub forma unor împrumuturi și calcuri din franceză, fenomen care se manifestă în multe zone ale limbii române.

Impactul traducerii în română a structurilor lingvistice din textul normativ francez

Daniela DINCĂ
Universitatea din Craiova

Bazat pe texte informative (Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, Tratatul de stabilire al Constituției Europene și versiunea lor în română), articolul nostru își propune un obiectiv dublu: să releve trăsăturile organizării lingvistice a discursului normativ francez și să sublinieze impactul pe care îl reprezintă traducerea lor în română. Spre deosebire de dificultățile lexicale pe care le are de înfruntat traducătorul (care sunt supuse unor restricții severe), structura frazei îi oferă acestuia o oarecare libertate de mișcare, trebuind să deosebească servituțiile limbajului juridic și formele pe care le poate folosi liber.

Aspecte metodologice folosite în lingvistica contrastivă în analiza structurilor frazeologice (aplicate la română și italiană)

Silvia Laura MADINCEA
Universitatea "Tibiscus" din Timișoara

Lingvistica contrastivă compară fenomenele lingvistice din două sau mai multe limbi, subliniind diferențele și similitudinile. Deși diferențele sunt foarte importante, similitudinile indică universalii lingvistice sau ceea ce este universal în toate limbile. Prin studiul frazeologismelor din italiană și română indicăm și aplicăm două metode. Prima este bazată pe studiul exprimării unui concept comun, unui sens comun (de exemplu unitățile frazeologice semnificând „a înșela”), cea de a doua se referă la studiul comparativ al unităților conținând același cuvânt dominant (de exemplu frazeologismele conținând cuvântul *testa* în italiană și *cap* în română). Ambele metode sunt utile pentru a releva similitudinilor existente și diferențele dintre unitățile frazeologice din italiană și română. Acest tip de analiză poate fi folosit de traducătorilor, profesorilor de limbi străine sau vorbitorilor cu un bun nivel în cele două limbi, ca și studenților, pentru aprofundarea cunoștințelor lingvistice.

Funcții ale metaforei gramaticale în discursul academic

Ioana MURAR
Universitatea din Craiova

Articolul discută conceptul de *metaforă gramaticală* care caracterizează discursul științific. Caracteristicile funcționale ale metaforelor gramaticale, reprezentate prin procesul de nominalizare (conform teoriei lui M.A.K. Halliday) se găsesc în centrul discuției noastre. Metaforele gramaticale ca mijloace improprii de codificare lingvistică este rezultatul unei transpoziții între categoriile gramaticale (de exemplu grup nominal în loc de grup verbal). Nominalizarea, ca formă a metaforei gramaticale, este foarte importantă în discursul științific asigurând coerența textuală, concizia și densitatea lexicală.

Pentru o dublă gramatică conceptuală a verbelor de percepție (vizuală) în franceză și română

Dorina PĂNCULESCU
Universitatea din Craiova

Verbele de percepție vizuală reprezintă un subiect important în analizele recente din domeniul englez/francez. În acest articol încercăm să prezentăm o cercetare contrastivă a verbelor *voir / a vedea, regarder / a privi* din domeniul francez / român, luând în considerație următoarele probleme: actanții verbelor, cazurile semantice ale acestor verbe, formele sintactice specifice. Prezentul studiu dă o perspectivă generală a unui mod de abordare ce va fi ulterior dezvoltat.

Echivalența culturală între traducerea "tare" și traducerea "slabă"

Anda RĂDULESCU
Universitatea din Craiova

Articolul se concentrează pe procedurile de traducere a elementelor culturale specific românești (obiceiuri, credințe, obiecte meșteșugărești) care uneori nu pot fi exact echivalate. Analiza noastră arată că alegerile traducătorului alternează între ceea ce literatura de specialitate din franceză numește „traduction forte” și „traduction faible”.

Dificultăți lexicale ale discursului normativ francez în traducerea în română

Gabriela SCURTU
Universitatea din Craiova

Discursul juridic reprezintă un tip special de comunicare ce derivă din limbajul tehnic specializat și trăsăturile discursului individual. În cazul textelor normative, considerate endemice și reprezentativ pentru discursul legal, am urmărit să subliniem un mănunchi de trăsături lexicale care reprezintă prima barieră a comunicării juridice și care ridică serioase probleme de traducere. Vocabularul juridic se referă la cuvinte cu origine dublă, quasi-sinonime, ambiguitate terminologică și colocații.

Reprezentări ale fenomenelor meteorologice în discursul lexicografic sau paramiologic francez și român

Daniela Mariana ȘTEFAN
Universitatea din Craiova

Divergențele și convergențele în imaginea mentală a fenomenelor meteorologice apar la nivel intra-lingvistic, între reprezentările din franceză și din română. Elementele obiective și subiective ce constituie reprezentările sunt cele ce dictează convergențele și divergențele. Divergențele apar acolo unde elementele subiective ce completează reprezentările sunt de natură diferită. Lipsa elementelor subiective din reprezentarea lexicografică conduce la convergențe de reprezentare. În schimb, cu cât crește numărul de elemente subiective din reprezentările paramiologice, cu atât cresc diferențele dintre reprezentări.

Factori pragmatici de evaluare a traducerii

Titela VÎLCEANU
Universitatea din Craiova

Evaluarea lingvistică și socială a traducerii, mai ales în cazul textelor literare, se face pornind de la criteriile obiective și subiective. Lista reperajului include: afilierea ideologică, estetica variabilității, starea limbii, strategia de compensație, idiolectul traducătorului și gradul de mediere sau de vizibilitate a traducătorului. În consecință, se vorbește de fidelitate și de alteritate lingvistică și culturală, ca noțiuni complementare în evaluarea traducerii.

Rolul definiției în discursul didactic al manualelor școlare

Carmen Elena AVRAM
Academia de Studii Economice din București

Definiția oferă semnificație numelui și sintagmei, stabilește pentru ele un sens contextual. Definiția este un mijloc de stabilire a normelor, ea ajută în analizarea punctului de vedere teoretic conținut în unele noțiuni. Definiția ajută pe cel ce învață să achiziționeze și să sintetizeze informația. Definiția este simultan o operație logică, lingvistică și gnoseologică. Scopul ei este întotdeauna reprezentat de cunoaștere. E o unealtă pentru cunoașterea gnoseologică ce e dată prin intermediul limbajului. Toate definițiile trebuie să fie scurte și clare. Aceste două condiții sunt impuse de natura însăși a definiției – să facă lucrurile perfect clare. Definiția trebuie să fie adecvată obiectului, trebuie să includă numai obiectul de definit. Aceste cerințe dovedesc importanța lor, mai ales când formulăm definiții didactice. Nu trebuie uitat că manualele reprezintă modele și conțin un complex de cunoștințe la care ne întoarcem și după anii de școală. Responsabilitatea manualelor ca texte de formare este chiar mai mare, deoarece constituie baza pentru orice introducem ca informații noi. Este elementul ce introduce și sintetizează, constituind o normă. Definiția din manual este la fel de importantă pentru cine învață ca definiția din dicționar sau din lucrările teoretice.

De la discursul obișnuit la discursul literar. În căutarea implicitului la orele de franceză limbă străină

Luc COLLÈS
Université Catholique de Louvain (Louvain-la-Neuve)

Pentru a-i face pe elevi să înțeleagă și să aprecieze textele literare este esențială conștientizarea faptului că aceste texte sunt adevărate laboratoare lingvistice în care implicitul și aluzia joacă un rol important. Explicitarea cadrului reprezintă un mijloc valoros pentru decodarea exactă a contextului producerii textului și pentru a evita rupturi în comunicare. Abordarea pragmatică a romanului lui Jean Cayrol *Le froid du soleil* (editura Seuil 1963) se află la baza ideii de a folosi materiale autentice și de a arăta caracteristicile unui discurs literar unde vocea narativă este dialogică. Această caracteristică se aseamănă cu conversațiile din limba obișnuită. Deci elevii vor fi în măsură să pună romanul cu multiplicitate de voci în cadrul lui contemporan, caracterizat de căutarea aluziilor referențiale. Obiectivul trebuie să fie în predare și învățare legarea cuvintelor din concordanța timpurilor. În această privință li se cere elevilor să refacă cadrul și să reintroducă cuvintele ce au fost omise, în consecință să devină cititori avizați, în măsură să facă deducțiile adecvate.

Învățarea francezei prin teatru

Alina IOANICESCU
Liceul teoretic «Henri Coandă» din Craiova

Integrarea tehnicilor teatrale în orele de franceză ca limbă străină este din ce în ce mai răspândită ca metodă pedagogică în stagiile profesionale, în workshop-uri de teatru, în analize teoretice, într-un mare număr de exerciții de tehnică teatrală. Observarea directă a unor piese puse în scenă de elevi arată clar interesul pe care îl stârnește subiectul. Aplicarea acestor tehnici la predarea FLS are mai ales scop de învățare, îmbunătățirii și este facilitată de partea ludică, de „joc”. Studiul acestei aventuri didactice, rolul pe care îl poate avea în timpul orelor, diferitele exerciții, aplicabilitatea la diverse faze ale învățării limbii străine este profitabilă din punct de vedere pedagogic. Încurajând comunicarea orală, descoperirea propriei personalități și a personalității celorlalți, descoperirea aptitudinilor creatoare sunt alte avantaje ale metodei teatrale în cadrul procesului de predare și învățare a unei limbi străine.

De la enunțarea caracteristică discursului literar la lectura textelor literare la orele de franceză

Sébastien MARLAIR, Francine THYRION
Université Catholique de Louvain (Louvain-la-Neuve), Belgique, CEDILL

În acest articol autorul încearcă la început să indice care este contribuția lucrărilor lui Dominique Maingueneau și mai ales a lucrării sale despre discursul literar (*Le discours littéraire*) la o abordare globală a literaturii în predare și învățare. Acest „punct de cotitură” al studiilor literare care ia în considerație instituția literară și modul în care fiecare scriitor inventează maniera de a se implica direct este ilustrată de comentariile despre două scurte texte de Nicole Malinconi, o scriitoare belgiană de limbă franceză. Preocupările teoretice și metodologice fiind de primă importanță, autorii relevă importanța aspectului articulat al discursului în „lectura literară” („lecture littéraire”), concept dezvoltat, printre alții, de opera lui Jean-Louis Dufay, ca pune pe cititor în centrul cercetării.

De la didactică în traducere – limite și libertăți ale traducătorului – profesor

Livia VASILUȚĂ, Diana ANDREI
Universitatea de Vest din Timișoara

Acest articol își propune să analizeze modul în care argoul *verlan* (formă a limbii franceze ce se bazează pe inversarea silabelor și folosit mai ales de către tineri) funcționează în contexte de traduceri fără context. Studiul conține patru părți. În prima parte discutăm pe scurt problematica argoului *vorlan* ca și necesitatea unui curs unde să fie predat pentru studenții ce studiază limba franceză. În a doua parte ne concentrăm asupra a trei funcții ale acestui argou. Analizăm apoi avantajele ca și dezavantajele a trei variante de traducere pe care le-am propus. Explicăm de ce apreciem favorabil unele variante considerate cele mai bune ca traducerea în *vorlan* în absența unui context, explicând și motivele pentru care am respins altele. Ultima parte a studiului, concluzia, își propune să ofere câteva considerații teoretice despre traducere.

A ceda suferinței. A reconstrui dragostea în „Fools of Fortune” de Trevor

Florentina ANGHEL
Universitatea din Craiova

În 1983 romancierul irlandez Wiliam Trevor publică romanul *Fools of Fortune* unde dragostea este adoptată la contextul socio-istoric și uneori depășește limitele convențional stabilite. Dragostea maternă pentru Wille a încetat să existe în momentul în care ceilalți membri ai familiei au murit; *storge*, *philia* și *eros* interferează conducând la căsătoria celor doi veri, Marianne și Willie; *philia* devine gelozie ca rezultat al dragostei sexuale a unui profesor pentru un student, dragostea pentru persoane devine dragoste pentru obiecte în momentul în care membrii familiei Quinton se adună în locul pe care îl iubesc. Contextul unei Irlande în plină agitație determină devieri ale dragostei din cauza nesiguranței sau a intensității ce conduce la suferință. Romanul *Fool of Fortune* demonstrează că personajele acceptă suferința și nu profită de șansele ce se ivesc.

Tipuri funcționale de discurs auctorial în „Trois jours de ma mère” de François Weyergans

Mihaela CHAPELAN, Universitatea « Spiru Haret » din București

Pentru naratologie, romanul lui Weyergans este un clasic al narațiunii auto-diegetice. Chiar dacă această narațiune pare să permită desfășurarea discursului auctorial în măsură mai mică, scriitorul găsește moduri originale de a se exprima pe sine. Articolul își propune să analizeze funcțiile discursului auctorial în romanul *Trois jours chez ma mère* insistând asupra funcțiilor extra-narative, adică a funcției meta-narative, și funcția explicativă, funcția evaluativă și funcția comunicativă. Contactul lecturii specifice romanului lui Weyergans se situează la nivelul celei din urmă funcție.

„Trois jours chez ma mère” de François Weyergans și perspectiva poietică

**Sonia CUCIUREANU
Universitatea din Craiova**

Studiul nostru se ocupă cu metodele auto-ficțiunii în romanul lui François Weyergans *Trois jours chez ma mère*. Relațiile între autor și personajele sale au un singur scop: auto-descoperirea. Din acest motiv există un alt personaj, mama, care încearcă să realizeze cunoașterea de sine.

Cheia simbolurilor mitologice

**Carmen DINESCU
Universitatea din Pitești**

Punctul de convergență al aspirațiilor umane și natura divină este la nivel simbolic capabilă să asigure un transfer între simboluri imanente și cele transcendente. Antropomorfismul e o simplă alegorizare a semnificațiilor simbolice ale zeităților reprezentând proiecții ale intențiilor umane aflate la nivel psihologic. Miturile simbolizează viața și sensurile ei. Narațiunea mitică are o funcție catarctică și simbolismul se transpune într-o formă ușor de înțeles iminența legii etice prin care se impune ideea alegerii între bine și rău.

Ritualul circumdeambulării în romanul „La mare au diable” de George Sand

**Carmen DINESCU
Universitatea «Dimitrie Cantemir» din București**

Romanul *La mare du diable* de George Sand reconstituie atmosfera unui sat superstițios în sec. al XIX-lea. Personajele romanului sunt pierdute într-o pădure și se învârtesc în jurul unui eleșteu, făcând, deci, o *circumambulație*. Simbolul apei stătătoare sugerează ochiul magic al pământului. Urmele pașilor personajelor constituie o *mandala*, așa cum era folosită în Evul Mediu apusean ca o oglindă a înțelepciunii. În interiorul *mandalei* poate fi recunoscut planul în labirint care e simbolul cărării spirituale și psihologice spre centrul individual, pentru a descoperit adevărul subiacent.

Flaubert și Caragiale - puncte de vedere încrucișate

**Tatiana-Ana FLUIERARU
Universitatea «Valahia», Târgoviște**

Gustave Flaubert și I. L. Caragiale domină o epocă în care stârnesc interes, atrag sau creează polemici. Dar ideile lor nu au interesat în aceeași măsură de la început. Totuși, Nathalie Sarraute va admite că Flaubert este predecesorul unor generații succesive de scriitori. Dacă, datorită lor, arta poetică a lui Flaubert intră în circuitul valorilor, teoriile despre artă și literatură ale lui Caragiale rămân foarte puțin cunoscute azi. Putem găsi importante asemănări între teoriile lui Flaubert și cele ale lui Caragiale, privind impersonalitatea autorului, raportul formă-conținut, destinul prozei – un discurs aparent clasic dar care nutrește o scriitură creativă, originală și modernă.

Franceza, spațiu de joc și libertate în poezia lui Boris Vian

Ioan LASCU
Universitatea din Craiova

Volumul de poezii al lui Boris Vian *Je voudrais pas crever* recent tradusă în română (2002) a ridicat o serie de probleme privind traducerea și echivalarea cuvintelor parodiate sau „fabricate” de poet. În consecință imediat apar mai multe întrebări: aceste cuvinte „maltratate” sau inventate fac limba franceză mai bogată? Sunt ele corect înțelese de comentatorii luzi Boris Vian? Cum să le traduci exact într-o limbă străină, româna sau oricare alta? În ceea ce privește încercarea de a traduce poeziile lui Boris Vian în română, poate fi examinată versiunea semnată de două tinere traducătoare, Linda-Maria Baros și Georgiana Banu. Rezultatele ne-au surprins deseori. Din acest punct de vedere se situează alături de alți poeți importanți, francezi sau români, ca Henri Michaux sau Nichita Stănescu. În concluzie, poezia lui Boris Vian privește limba vorbită, jocul cu ortografia și inventarea cuvintelor.

Teme și simboluri mitologice în « Le Voyage d'Urien » de André Gide

Diana-Adriana LEFTER
Universitatea din Pitești

Contactul lui Gide cu mitologia și cultura greacă este un eveniment care marchează o mare parte a creației sale literare ca și a mentalității sale. Importanța manierei grecești de a gândi este clară încă de la debutul literar al lui Gide, deci încă din acea perioadă pe care criticii o numesc „simbolistă”. Din această perioadă articolul nostru se ocupă de povestirea de călătorie *Le Voyage d'Urien*, aproape ignorată. Analizăm modul în care discursul literar al lui Gide integrează discursul mitologic ale cărui semne sunt mitemele prezente în lucrarea lui Gide. Interesul nostru se concentrează în principal pe simbolismul apei. Dorim să demonstrăm că apa, simbol central al construirii mitului lui Narcis, este nu numai un spațiu de speculație ci și un element care generează descoperirea de sine.

Povestirea erotizată

Camelia MANOLESCU
Universitatea din Craiova

Studiul nostru își propune să analizeze capodopera lui Flaubert *Salammbô*, un roman în care puterea, războiul sau obiectele sunt văzute prin culoarea roșie ce le simbolizează. Obiectul comportamentului personajelor, Salammbô și Mâtho, amanți în adevăratul sens al cuvântului, este zvârlit în oceanul pasiunilor. Când ating „dragostea”, aceasta este distrusă de ea însăși deoarece atingerea obiectului dragostei lor înseamnă moartea. Iar culoarea devine tot mai puternică. Studiul nostru a încercat să arate că dominația culorii roșii este simbolul erotismului și sexualității.

„Le Grand Meaulnes” și aventura imaginarului

Elena RĂDUCANU
Universitatea din Craiova

Articolul are ca scop să exploreze unele aspecte ale imaginarului, văzut ca o dimensiune esențială a romanului *Le Grand Meaulnes*, începând cu ideea unei multitudini de lecturi posibile. Această tentativă poate fi justificată numai pornind de la afirmația autorului «Dans ce livre il y a tout moi.». Romanul văzut ca o operă aprofundată îndelung de autor, o trecere tragică prin aventura imaginarului. În acest fel pot fi găsite structurile arhietipale ale imaginarului: domeniul miraculosului, fuga, dublul, complementaritatea contrariilor.

Camera roșie, accentuând simbolismul din « Jane Eyre »

Daniela ROIBU
Universitatea din Craiova

Lucrarea prezintă un simbol foarte puternic pentru coeziunea romanului „Jane Eyre”- camera roșie. În copilărie, eroina, Jane Eyre, este închisă într-o cameră întunecată și morbidă. Această nedreptate provoacă o revoltă sinceră care tulbură sufletul candid al fetei. Sentimentul de groază, datorat superstiției va rămâne pentru toată viața în memoria lui Jane. De câte ori va fi umilită se va gândi la camera roșie. Lucrarea prezintă mai multe

etape logice care subliniază acest simbol. Mai întâi, camera roșie este, metaforic vorbind, o închisoare. Eroina este exilată de societatea victoriană pentru că poziția sa este considerată inferioară prin naștere și sex. Prejudecățile erau foarte puternice în acea societate.

O altă etapă a lucrării conține corespondența între autoare, Jane Eyre și camera roșie. Se folosește acest pretext pentru a prezenta camera în detaliu și culoarea roșie e cea care domină. Similitudinile între Jane Eyre și camera roșie susțin teoria paralelismului între personaj și ambientul său. Lumea a izolat-o pe Jane la Gateshead Hall, iar camera roșie e și ea izolată în interiorul casei. Inima ei e plină de suferință iar camera e plină de mobile. Și-a pierdut speranța și viitorul ei este întunecat, camera roșie e întunecată, lumina nu pătrunde acolo. Jane crede că este o paria la Gateshead Hall ca celebra cameră roșie solemnă și vastă, dar inutilă. În mod paradoxal, ea este personajul cel mai interesant și vivace din roman, iar camera roșie păstrează amintirea unei persoane foarte dragi. Descrierea camerei nu e monocromă pentru că există acolo și obiecte albe și roz. Opera dă o explicație despre camera roșie, care poate fi simbolul morții și vieții. Este interesant faptul că această cameră este martora unei crize de personalitate inedite. Jane trebuie să-și înfrunte subconștientul sub forma unui reflex în oglindă. Această apariție stranie, sub forma unui dublu, ar fi o fantomă, o zână sau un diavol. Totuși această creatură este stranie este Jane însăși, o rebele care e contra discriminărilor. Scena care are loc în camera roșie este foarte importantă pentru viitorul lui Jane din punct de vedere psihologic.

Lucrarea propune diferite alte analogii. De exemplu, camera roșie, o închisoare înspăimântătoare pentru Jane, este comparată cu mansarda unde Betha Mason Rochester a trăit cea mai mare parte a vieții ei, departe de lume. Cele două locuri sunt imagini ale represiunii. Sunt contrare dreptului la libertate. Lucrarea dovedește influența unui episod din copilărie asupra vieții adultului. La Lowood School Jane este ca o sclavă revoltată contra domnului Brocklehurst. Își amintește de camera roșie care e mereu prezentă în memoria ei, până la obsesie.

În căutarea unei cărți

Lavinia SIMILARU
Universitatea din Craiova

Narațiunile polițiste au fost îndelung considerate ca o literatură de gen, ca o lectură ușoară. Totuși originile sale pot fi regăsite în *Oedip rege* de Sofocle, în *Zadig* de Voltaire sau în *Crimă și pedeapsă* de Dostoievski. Cel mai cunoscut autor al genului, Agatha Christie, se găsește pe locul doi numai față de Shakespeare în ceea ce privește numărul de cititori și numărul de exemplare vândute în toată lumea (două miliarde și jumătate). Literatura polițistă a existat întotdeauna, implicând un joc intelectual sau o investigație bazată pe un exercițiu logic. A avut o evoluție surprinzătoare, de la romanul gotic, la cel afro-american și a noului „polar” francez. Din anii 1980 romanul polițist a cunoscut o evoluție neașteptată, cu o structură intelectuală ingenioasă și cu o complexă intertextualitate.

Naratologie și literatură de voiaj

Aloisia ȘOROP
Universitatea din Craiova

Studiul nostru implică aplicarea teoriilor naratologiei asupra literaturii de voiaj, o literatură foarte bogată și cu o istorie destul de lungă. Literatura de voiaj cuprinde nu numai povestirile de călătorie, dar și voiajurile imaginare, tot felul de transgresiuni, deplasarea în spațiu și regresările temporale. Mai mulți critici au considerat că voiajul este tema principală a narațiunii. Pornind de la Lotman, care a considerat că toate textele povestesc o *fabula mundi*, am căutat punctele comune ale mai multor povestiri de călătorie în termeni de mit al trecerii, scop atins sau ratat, transgresiune, drum ce coboară sau urcă, cercul. Romanul picaresc este și el inclus. Eroul este un element important pentru că este purtătorul mesajului și actant al călătoriei. Textele ce se află în centrul studiului nostru aparțin literaturii engleze: *Călătoriile lui Gulliver* de Jonathan Swift, *Robinson Crusoe* de Daniel Defoe, *Joseph Andrews* de Henry Fielding, *Călătorie sentimentală în Franța și Italia* de Laurence Sterne, *Rămășițele zilei* de Kuzuko Ishiguro.

Agresiunea visată în „La nuit remue” de Henri Michaux

Monica TILEA
Universitatea din Craiova

Agresiunea și refuzul sunt două teme privilegiate în opera literară a lui Michaux. Dar ele joacă un rol major în procesul creator unde acționează ca generatoare ale unei energii creatoare deoarece, în absența unei incitări la

acțiune (chiar inventată) creatorul, slab prin natura lui, nu ar avea forța să scrie. Pornind de la această ipoteză, actualul studiu se concentrează pe rolul energetic jucat de visurile de agresiune, care sunt descrise în *La nuit remue* de Michaux și urmărește să releve modul în care agresiunea reușește să controleze dinamica procesului creator.

Noi viziuni în discursul poetic

Lelia TROCAN
Universitatea din Craiova

Există numeroase circumstanțe care produc în secret un poem și orice am crede se întâmplă ca un poem să fie în întregime produsul voinței noastre. Acesta crește spontan în adâncurile eu-lui naturii noastre și relevă noi bogății ale sufletului nostru. Dar un poem este și rezultatul unor mari evenimente colective și istorice, care sunt prin natura lor teme de dezbateri aprinse. Înțelegerea unui poem înseamnă să captezi într-un dialog sensul pe care îl dă cuvintelor, fără să uităm „umbra” ce îl însoțește de-a lungul călătoriei, al expediției în adâncul adevărului, cu încrederea că paradoxurile percepute nu sunt niște bălți stătătoare ci adevărate aventuri ale acurateții poetice. Cerșetorul, un om mort-viu în căutarea umbrei sale evanescente, este un călător invincibil, ce se clatină, dar și un filozof ce folosește cu măiestrie concepte ca „spleen”, „savoir-vivre”, „savoir-faire” sau sufixe ca „filo”, „sado”, „maso”. Nu termină niciodată să-și formeze și informeze cititorul, într-un fel de maieutică inversată.

Alexis Curvers „Tempo di Roma”

Maria TRONEA
Liceul de Căi Ferate Craiova

Acest articol este dedicat centenarului nașterii unuia dintre cei mai reprezentativi scriitori belgieni ai sec. al XX-lea, Alexis Curvers (1906-1992), a cărui roman *Tempo di Roma* a primit premiul *Sainte-Beuve* în 1957. Așa cum arată titlul, cartea este inspirată din mitul Cetății Eterne, fantomă ce-l bântuie pe protagonist, Jimmy, un emigrant belgian. Perceperea alterității este construită pe paralela între Nordul barbar și cețos și rafinatul Sud, între o viață plată din țara de origine și visul încarnat de Cetatea mitică, țara promisă și imagine a artei însăși. O altă axă de comunicare este evidența poeticului dar și al poieticului. Analiza surprinde teatralitatea textului ca și punctele de convergență cu un alt scriitor belgian, Marguerite Yourcenar.

Literatură și comunicare la scriitorii mediatici : exemplul lui Frédéric Beigbeder

Alina ENESCU
Universitatea din Craiova

În acest articol vom demonstra cum științele comunicării și mass media au influențat puternic literatura secolelor al XIX-lea și al XX-lea și identificăm trăsăturile specifice ale discursului literar ce poartă amprenta tehnicilor de publicitate și caracteristicile comunicării din presa scrisă pe un corpus de texte luate din romanul *99 francs* de scriitorul de media Frédéric Beigbeder.

Discursul «cosmologic» al lui Mallarmé

Crina ZĂRNESCU
Universitatea din Pitești

Acest studiu se concentrează pe un nou tip de discurs pe care îl prezintă poemul «Un Coup de Dé...» ca etapa finală a căutării unei noi poetici, poetica scriiturii spațiale, a exploziei unei continuități textuale ajunsă la punctul limită al tensiunii. În momentul în care Valéry definește acest poem drept „un spectacol ideografic”, el trimite la ideea unei fuziuni totale a tuturor artelor (teatrul, baletul, regia despre care Derrida va face scopul digresiunilor sale) și al căror Maestru rămâne incontestabilă Mallarmé. Acest poem este, într-adevăr, o etapă, nu un punct final. Acest discurs este „neîncheiat” pentru oricine vrea să ducă mai departe și încă mai radical experimentările poetice.

Repere pentru un discurs despre globalizare și identitate colectivă – de la luminile secolului al XVIII-lea la luminile secolului XXI-lea. Repere transliterare

Narcis ZĂRNESCU
Universitatea « Spiru Haret » din București

Expresia „teorii globale” se referă la teorii care au participat la mișcarea realinierii teoriei privind atât politicile globale cât și discursul global din ultimii douăzeci de ani. Ne vom concentra pe două elemente aparținând ontologiei globalizării și discursului global: opoziția dintre raritate și complexitate și cea dintre pozițiile anistorice și criticile „reificării”. Teoriile critice ale discursului politic global au ca scop acum să arate modul în care tensiunile și conflictele contemporane ajung să fie dintr-o perspectivă istorică la nivel local și național. Studiul nostru ajunge la o primă concluzie: teoriile critice ale discursului public global par să ne ofere posibilitatea decodării sensurilor conotative a structurii de adâncime lingvistice, logice, ideologice, mentale. În această privință timpul și spațiul Iluminismului secolului al XXI-lea poate fi considerat drept complementar cu cele din secolul al XVIII-lea. În zilele noastre există o tendință în creștere a cercetătorilor occidentali de a separa studiul formelor de discurs de alte forme instituționale și studiul discursului literar de cel al discursului public exprimat de birocrăția militară. Analiza noastră favorizează, într-o oarecare măsură, lărgirea câmpului analizei discursului. Pe de altă parte ne întrebăm ce are a face trans-naționalismul și naționalismul cu post-naționalismul și perspectivele sale. E posibil să zugrăvim în aceste elemente trans-naționale (etnice, religioase sau filantropice) elementele unui discurs imaginar și post-național global. Dar dincolo de o *histoire vécue* sau o *histoire écrite* „istorie scrisă” există o literalitate (*le Littéraire, the Literary, das Literarische*) în capacitatea textului sau discursului memorie sau discurs e-global. În acest straniu spațiu virtual, ne-ar place să împăcăm dorința de a sesiza sensul global al textului și exigența de a sublinia operațiile enunțiative sau argumentative, bazate de premisele semantice existente în corpus. Această chestiune extrem de complexă reprezintă sarcina principală pe care studiul o urmărește, pentru a da un răspuns cuprinzător și polisemantic.